

**Uchwała Nr XVI/156/16
Rady Miejskiej w Pyzdrach
z dnia 29 września 2016 roku**

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) oraz art. 6 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 1390 ze zm.), Rada Miejska w Pyzdrach uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji „Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” w Gminie Pyzdry na lata 2016-2025 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Pyzdr.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Uzasadnienie

Zgodnie z treścią art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie do zadań własnych gminy należy w szczególności tworzenie Gminnego Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, w tym m.in. opracowanie i realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W związku z powyższym podjęcie uchwały przez Radę Miejską w Pyzdrach jest w pełni zasadne.

Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XVI/156/16
Rady Miejskiej w Pyzdrach
z dnia 29.09.2016 r.

**GMINNY PROGRAM
PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE I OCHRONY OFIAR PRZEMOCY
W RODZINIE
NA LATA 2016 – 2025**

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	str. 3
II. AKTY PRAWNE	str. 3
III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE.....	str. 4
IV. ANALIZA SWOT W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str.7
V. CELE PROGRAMU	str.8
VI. ADRESACI PROGRAMU	str.10
VII. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU	str.10
VIII. REALIZATORZY PROGRAMU.....	str.10
IX. ZAŁOŻENIA I ZADANIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE	str.11
X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	str.12
XI. MONITORING, EWALUACJA PROGRAMU	str.12

I. WSTĘP

Rodzina jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy, styl życia. Rodzice czy opiekunowie są wzorem dla dzieci. Ważną rolę w prawidłowo funkcjonującej rodzinie odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami oparte na miłości i zrozumieniu. W przypadku dezorganizacji rodzina nie jest w stanie realizować podstawowych zadań, role wewnątrzrodzinne ulegają zaburzeniu, łamane są reguły, a zachowania poszczególnych członków rodziny stają się coraz bardziej niezgodne z normami prawnymi i moralnymi oraz oczekiwaniami społecznymi.

Przemoc w rodzinie jest zjawiskiem, które choć odwieczne dopiero od kilkunastu lat istnieje w świadomości społecznej w naszym kraju i staje się przedmiotem świadomych, skoordynowanych działań zaradczych.

Przemoc domowa może być zarówno skutkiem, jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Mimo, że w relacjach międzyludzkich istniała ona zawsze, o przemocy w rodzinie mówiono niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny. Sprawcy przemocy są bezwzględni - zniewalają swe ofiary, stosując wobec nich groźby i demonstracje swej siły. Natomiast ofiary w obliczu przemocy są zwykle bierne, rzadko sięgają po asertywne, a nawet agresywne formy zachowania. Ich wyróżniającą się cechą jest silne poczucie winy i przypisywanie sobie odpowiedzialności za akty agresji. Stosowanie przemocy prowadzi do niskiej samooceny, poczucia bezsilności i bezradności, ciągłego niepokoju, depresji, chorób związanych ze stresem. Szczególnie dramatyczne konsekwencje przemocy zauważa się u dzieci. Powoduje ona bowiem w ich psychice nieodwracalne skutki, które mogą dać znać o sobie dopiero w dorosłym życiu. Z uwagi na powyższe fakty konieczne jest podjęcie działań zmierzających w kierunku edukacji społecznej dostarczającej wiedzy o zjawisku przemocy i sposobach radzenia sobie z problemem. Niezbędne jest również zapewnienie profesjonalnej pomocy interwencyjnej i terapeutycznej zarówno sprawcom, jak i ofiarom przemocy, ze szczególnym uwzględnieniem krzywdzonych dzieci.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016-2025 skierowany jest przede wszystkim do: ofiar przemocy w rodzinie (w tym: dzieci, współmałżonków, partnerów w związkach nieformalnych, osób starszych, osób niepełnosprawnych), sprawców przemocy w rodzinie, świadków przemocy w rodzinie, przedstawicieli władz lokalnych, przedstawicieli instytucji służb pracujących z dziećmi (nauczyciele, pedagodzy, pracownicy socjalni, policjanci pracownicy wymiaru sprawiedliwości, pracownicy służby zdrowia, księża).

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025 został opracowany zgodnie z ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

II. AKTY PRAWNE

Niniejszy Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025 powstał w oparciu o literaturę przedmiotu podejmującego problem oraz zapisy ustaw i programów:

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390),
- ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487),
- ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2016 r. poz. 930),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014-2020,
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta ”(Dz. U z 2011 r. Nr 209, poz. 1245),

- Uchwała Nr V/31/2011 Rady Miejskiej w Pyzdrach z dnia 30 marca 2011 roku w sprawie trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków zespołu interdyscyplinarnego oraz szczegółowych warunków jego funkcjonowania.

III. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE

Przemoc w rodzinie – zwana także potocznie przemocą domową, to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (małżonek, wstępny, zstępny, rodzeństwo, powinowaty w tej samej linii lub stopniu, osoba pozostająca w stosunku przysposobienia oraz jej małżonek, osoba pozostająca we wspólnym pożyciu), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, narażające te osoby w szczególności na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą (art. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2015 r. poz.1390).

1. Rodzaje przemocy:

- *Przemoc fizyczna* - popychanie, odpychanie, obezwładnianie, przytrzymywanie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą ręką i pięściami, bicie przedmiotami, ciskanie w kogoś przedmiotami, parzenie, polewanie substancjami żrącymi, użycie broni, porzucanie w niebezpiecznej okolicy, nieudzielanie koniecznej pomocy, itp.
- *Przemoc psychiczna* - wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę uczuć, zainteresowania, szacunku, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna (kontrolowanie i ograniczanie kontaktów z innymi osobami), domaganie się posłuszeństwa, ograniczanie snu i pożywienia, degradacja werbalna (wyzywanie, poniżanie, upokarzanie, zawstydzanie), stosowanie gróźb, itp.
- *Przemoc seksualna* - wymuszanie pożycia seksualnego, wymuszanie nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie seksu z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych kobiety, itp.
- *Przemoc ekonomiczna* - odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwianie podjęcia pracy zarobkowej, nie zaspakajanie podstawowych materialnych potrzeb rodziny, itp. Zmierza do uzależnienia finansowego od sprawcy poprzez kontrolowanie wydatków.

2. Przyczyny przemocy:

- uzależnienie osoby stosującej przemoc (np. alkoholizm, narkomania),
- ubóstwo,
- zależność ekonomiczna od partnera,
- destrukcyjne mity i przekonania funkcjonujące w społeczeństwie,
- zaburzenia osobowości sprawcy, traumatyczne doświadczenia.

3. Skutki przemocy

Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie to nie tylko ukazanie jej przyczyn, definicji oraz form występowania, ale również wskazanie na jej główne skutki.

Do najczęstszych skutków stosowania przemocy w rodzinie zaliczyć należy skutki o charakterze indywidualnym, społecznym oraz ekonomicznym.

Skutki indywidualne.

Osoby uwikłane w przemoc, a więc ofiary przemocy oraz jej sprawcy, ponoszą skutki o charakterze indywidualnym.

Osoby dorosłe doznające przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa będącego skutkiem przewlekłego stresu lub/i depresji, mogą doznać urazów fizycznych, trwałego kalectwa. Skutkiem przemocy mogą być też: zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, uzależnienie od substancji psychoaktywnych, trudności w funkcjonowaniu w różnych rolach społecznych, ubóstwo, bezdomność.

W przypadku dzieci – ofiar przemocy - skutkiem może być: śmierć w wyniku aktu przemocy lub samobójstwa, trwałe kalectwo. Skutkiem mogą być też: urazy fizyczne, zaburzenia zdrowia fizycznego i psychicznego, sięganie po środki uzależniające, uzależnienie, prostytuowanie się, konflikty z prawem, przejawianie zachowań agresywnych, nieprawidłowo rozwijająca się osobowość, zaburzony proces socjalizacji, demoralizacja, trudności wychowawcze, trudności w nauce oraz problemy w życiu dorosłym.

Sprawcy przemocy mogą ponieść śmierć w wyniku zabójstwa przez ofiarę w akcie samoobrony lub samobójstwa (najczęściej po zabójstwie ofiary), mogą doznać urazów, trwałego kalectwa. Skutkiem może być też bezdomność. Najczęściej dotyczy ona osób, które opuściły zakład karny.

Skutki społeczne.

Przemoc w rodzinie dotyka nie tylko tych, którzy bezpośrednio jej doznają.

Dzieci wychowywane w rodzinie, w której jeden z rodziców stosuje przemoc wobec drugiego rodzica, nie mają zaspokojonej podstawowej potrzeby psychologicznej, jaką jest potrzeba bezpieczeństwa. Przeżywają też wiele negatywnych uczuć: lęk, wstyd, poczucie winy. To sprawia, że często występują u nich zaburzenia emocjonalne i zaburzenia zachowania. Niektóre z nich próbują radzić sobie z negatywnymi uczuciami sięgając po środki uzależniające.

Część dzieci, zwłaszcza chłopców, identyfikuje się ze sprawcą i zaczyna się zachowywać agresywnie wobec innych ludzi – zarówno rówieśników jak i dorosłych. W taki sposób krąg osób, pośrednio dotkniętych skutkami przemocy w rodzinie, rozszerza się na osoby obce. Dorosli, którzy jako dzieci doświadczyli przemocy w rodzinie, często mają trudności z funkcjonowaniem w roli rodzica, a to sprawia, że ich dzieci mogą mieć problemy. Tak więc krąg osób pośrednio dotkniętych przemocą rozszerza się też na następne pokolenia.

Skutki ekonomiczne.

Przemoc w rodzinie niesie za sobą również skutki ekonomiczne. Ponosi je każdy obywatel. Skutki ekonomiczne, związane z systemowym wsparciem osób uwikłanych w przemoc, można zobrazować poprzez wskazanie instytucji bezpośrednio lub pośrednio zajmujących się problemem przemocy w rodzinie.

- a) ***Policja*** – wielokrotne interwencje w domach, przyjmowanie pokrzywdzonych w komisariatach, wizyty dzielnicowych i funkcjonariuszy ds. nieletnich w miejscu zamieszkania rodzin dotkniętych przemocą, umieszczanie sprawców w policyjnych pomieszczeniach dla osób zatrzymanych, sporządzanie pism i wniosków do instytucji, m.in. w przedmiocie uzależnienia czy o wgląd w sytuację rodziny i dziecka, prowadzenie dochodzeń, izby dziecka.
- b) ***Służba zdrowia*** – leczenie chorób psychosomatycznych i zaburzeń psychicznych - ambulatoryjne i szpitalne, leczenie skutków urazów doznanych w wyniku przemocy, w tym zabiegi chirurgiczne, rehabilitacja po urazach.
- c) ***Pomoc społeczna*** – zasiłki celowe, poradnictwo specjalistyczne, praca socjalna, prowadzenie: placówek opiekuńczo-wychowawczych (koszty opieki i wychowania dzieci), placówek interwencyjnych dla nieletnich, zespołów opiekuńczych (całodobowa opieka

- i udostępnienie schronienia), mieszkań chronionych, ośrodków interwencji kryzysowej, specjalistycznych ośrodków wsparcia, hosteli dla ofiar przemocy.
- d) **Edukacja** – zajęcia reedukacyjne i wyrównawcze, nauczanie indywidualne, klasy integracyjne, świetlice socjoterapeutyczne, poradnie psychologiczno-pedagogiczne, specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze i socjoterapii.
 - e) **Zakłady karne i areszty śledcze** – koszty utrzymania i resocjalizacji osób aresztowanych i skazanych.
 - f) **Ministerstwo Sprawiedliwości** – schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze.
 - g) **Prokuratura i sąd** (karny i rodzinny) – prowadzenie spraw, opłacanie kuratorów.
 - h) **ZUS** – zwolnienia lekarskie i renty.
 - i) **Pracodawcy** – gorsza wydajność pracy osób, które żyją w przewlekłym stresie, zwolnienia lekarskie.

Na terenie Gminy i Miasta Pyzdry przemoc w rodzinie występuje w rodzinach o różnym statusie społecznym, często łączy się z problemem nadużywania alkoholu, niskimi dochodami. Przypadki przemocy zdarzają się w domach rodzinnych, w zamkniętym kręgu osób, gdzie świadkami są jedynie członkowie rodziny.

W ostatnim okresie, coraz częściej ujawniane są przypadki przemocy. Prowadzone dotychczas działania informacyjne – ogólnopolskie i lokalne – spowodowały zmiany świadomości społecznej i z jednej strony – większej gotowości ofiar przemocy do ujawniania takich spraw, a z drugiej – wiążą się z większym profesjonalizmem przedstawicieli służb zobowiązanych do podejmowania interwencji i udzielania pomocy. Należy jednak zaznaczyć, że pomimo większej świadomości społecznej, tylko bardzo zdeterminowane ofiary przemocy decydują się na jej przerwaniu i zgłoszenie tego faktu odpowiednim organom.

Osobie dotkniętej przemocą w rodzinie udziela się bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie:

- 1) poradnictwa medycznego, psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego;
- 2) interwencji kryzysowej i wsparcia;
- 3) ochrony przed dalszym krzywdzeniem, przez uniemożliwienie osobom stosującym przemoc korzystania ze wspólnie zajmowanego z innymi członkami rodziny mieszkania oraz zakazanie kontaktowania się i zbliżania się do osoby pokrzywdzonej;
- 4) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie bezpiecznego schronienia w specjalistycznym ośrodku wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie;
- 5) badania lekarskiego w celu ustalenia przyczyn i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy w rodzinie oraz wydania zaświadczenia lekarskiego w tym przedmiocie;
- 6) zapewnienia osobie dotkniętej przemocą w rodzinie, która nie ma tytułu prawnego do zajmowanego wspólnie ze sprawcą przemocy lokalu, pomocy w uzyskaniu mieszkania.

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym.

Zespół Interdyscyplinarny został powołany przez Burmistrza Pyzdr i odpowiada za prawidłową realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi przedstawiciele:

- 1) jednostek organizacyjnych pomocy społecznej;
- 2) gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych;
- 3) Policji;
- 4) oświaty;
- 5) ochrony zdrowia.

W skład zespołu interdyscyplinarnego wchodzi także kuratorzy sądowi. W skład zespołu interdyscyplinarnego mogą wchodzić także prokuratorzy oraz przedstawiciele podmiotów innych niż określone w ust. 3, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

IV. ANALIZA SWOT W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE.

Opracowana diagnoza problemu przemocy w rodzinie, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie umożliwiły sporządzenie analizy SWOT, która określa mocne i słabe, a także szanse i zagrożenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie Gminy i Miasta Pызdry.

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> ▪ kampanie społeczne: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne ▪ wnikliwa znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych patologiami ▪ dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny ▪ funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego Gminy i Miasta Pызdry 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak wypracowanych systemów wspomaganie działań profilaktycznych ▪ zjawisko silnie zakorzenione w obyczajowości ▪ utrwalone i podtrzymywane poprzez mity i stereotypy ▪ powielanie występujących stereotypów ▪ niepełna diagnoza potrzeb w zakresie problemu przemocy w rodzinie ▪ brak drożnego przepływu informacji i właściwej koordynacji działań różnych instytucji i organizacji na rzecz rodzin zagrożonych przemocą domową ▪ brak całodobowo dostępnego Ośrodka Interwencji Kryzysowej dla osób w kryzysie ▪ niewystarczające środki finansowe na uzupełnienie infrastruktury socjalnej o nowe miejsca pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> ▪ akceptacja społeczna dla działań podejmowanych na rzecz zapobiegania przemocy w rodzinie ▪ zmiany prawne umożliwiające skuteczniejsze formy niesienia pomocy rodzinom zagrożonym przemocą domową ▪ zmiany w polityce prorodzinnej, polityka prospołeczna państwa ▪ wprowadzenie procedury „Niebieskiej Karty” ▪ możliwość pozyskiwania środków finansowych z unijnych funduszy strukturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost patologii społecznych ▪ wzrost przestępczości i uzależnień ▪ negatywne wzorce zachowań społecznych ▪ bezradność i bierność rodzin w rozwiązywaniu własnych problemów ▪ niewydolność opiekuńczo –wychowawcza rodzin ▪ problemy alkoholowe członków rodzin ▪ stereotypy wizerunku osoby doświadczającej przemocy domowej ▪ ukrywanie przez rodzinę występowania aktów przemocy, niechęć do współpracy z instytucjami

<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój systemu informacji z zakresu profilaktyki i wsparcia rodzin ▪ liczne akcje edukacyjno – informacyjne, kampanie medialne wpływające na wzrost świadomości społeczeństwa w zakresie problemu przemocy domowej ▪ rozwój infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym ▪ rozwój wolontariatu ▪ wzrost poziomu wykształcenia społeczeństwa ▪ wzrost liczby organizacji pozarządowych działających w sferze pomocy społecznej ▪ zainteresowanie zjawiskiem przemocy w rodzinie lokalnej telewizji, prasy, radia ▪ oferta szkoleniowa dostosowana do potrzeb osób zawodowo i społecznie wspierających rodziny problemowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak gwarancji bezpieczeństwa osób doświadczających przemocy ▪ poczucie bezkarności u osób stosujących przemoc ▪ wydłużony tryb postępowania karnego o znęcanie się nad rodziną, niskie kary w stosunku do rangi popełnionych czynów, nadużywanie zawieszania kar ▪ problemy mieszkaniowe uniemożliwiające skuteczne odizolowanie agresora ▪ niedoinformowanie społeczne odnośnie placówek świadczących pomoc osobom krzywdzonym ▪ ogólna niechęć do uczestnictwa w procesie pomagania (brak wiary w powodzenie przedsięwzięcia) ▪ zjawisko powodujące duże szkody społeczne, gdyż zaburza funkcjonowanie całych rodzin
---	---

V. CELE PROGRAMU

Cel główny realizacji programu:

1. Zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie.
2. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie i zwiększenie dostępności pomocy.
3. Zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych i korekcyjnych wobec osób stosujących przemoc.

Cel pośredni programu:

1. Zmiana postaw mieszkańców Gminy i Miasta Pyzdry wobec przemocy w rodzinie.
2. Wzrost liczby przeszkolonych osób z zakresu udzielania pomocy rodzinom, u których występuje zjawisko przemocy.
3. Spadek liczby sprawców przemocy a także rodzin, w których interwencje podejmowane są wielokrotnie.
4. Stała edukacja środowiska lokalnego poprzez: ulotki, broszury, imprezy lokalne itp.
5. Wzrost a potem spadek liczby osób zgłaszających się o pomoc do placówek służby zdrowia, pomocy społecznej, policji, Punktu Konsultacyjnego.

Strategie i metody działania:

1. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób stosujących i doświadczających przemocy w rodzinie.
2. Ochrona ofiar przemocy poprzez wsparcie: medyczne, prawne, psychologiczne i socjalne.
3. Budowanie skuteczności form pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie.
4. Zamieszczenie na tablicach informacyjnych, na lokalnej stronie internetowej informacji o możliwościach i miejscach uzyskania pomocy.
5. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji i wiedzy przedstawicieli różnych grup zawodowych realizujących zadania przemocy w rodzinie.
6. Systematyczna edukacja środowiska lokalnego na temat przemocy w rodzinie.

Szerokie ujęcie zapobiegania przemocy w rodzinie wyznacza trzy podstawowe nurty działań kierowanych do różnych grup odbiorców:

- 1) **działania uprzedzające:** diagnozujące, informacyjne, edukacyjne, kierowane do ogółu społeczeństwa, a także do osób pracujących z ofiarami i sprawcami przemocy w rodzinie;
- 2) **działania interwencyjne:** opiekuńcze i terapeutyczne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie oraz pouczające i izolujące, kierowane do sprawców przemocy w rodzinie;
- 3) **działania wspierające:** psychologiczne, pedagogiczne, terapeutyczne i inne, kierowane do ofiar przemocy w rodzinie.

Działania uprzedzające

1. Strategie diagnozujące

Cel: Poszerzenie wiedzy na temat rozmiarów przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) zebranie informacji na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie na terenie gminy i miasta Pyzdry,
- 2) badanie istniejącej infrastruktury instytucji pomagających ofiarom przemocy w rodzinie oraz skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą w tym zbadanie istniejących przeszkód w zakresie pomagania ofiarom przemocy,
- 3) badanie potrzeb szkoleniowych dla pracowników "pierwszego kontaktu".

Podmioty realizujące Strategie diagnozujące:

- 1) Urząd Miejski w Pyzdrach;
- 2) Posterunek Policji w Pyzdrach;
- 3) Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Pyzdrach;
- 4) Szkoły na terenie gminy i miasta Pyzdry;
- 5) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Informacje na temat rozmiarów zjawiska przemocy w rodzinie, skuteczność pomocy udzielanej rodzinom dotkniętym przemocą oraz potrzeby szkoleniowe dla pracowników "pierwszego kontaktu" będą zbierane przez Zespół Interdyscyplinarny w trakcie realizacji Programu.

2. Strategie informacyjne

Cel: Podniesienie poziomu wrażliwości społecznej na zjawisko przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) przeprowadzenie programów społecznych, które:
 - obalają mity i stereotypy na temat przemocy w rodzinie, usprawiedliwiające jej stosowanie,
 - nazywają wprost ogólnie akceptowane krzywdzące zachowania silniejszych członków rodziny,
 - propagują skuteczne sposoby powstrzymywania przemocy;
- 2) wprowadzenie do szkolnych programów kształcenia ogólnego treści uświadamiających zagrożenia płynące z przemocy w rodzinie oraz propagujących zachowania sprzyjające pozytywnym postawom w rodzinie.

3.Strategie edukacyjne

Cel: Szkolenie służb zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

Realizacja:

- 1) opracowanie procedur ochrony prawnej i wsparcia psychologicznego dla świadków i ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) przygotowanie pakietów szkoleniowych w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie i przeszkolenie następujących grup pracowników:
 - Policji,
 - służby zdrowia,
 - pracowników socjalnych,
 - przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych,
 - nauczycieli, pedagogów szkolnych i psychologów;
- 3) opracowanie materiałów instruktażowych, zaleceń i procedur postępowania interwencyjnego w sytuacjach przemocy w rodzinie, ze szczególnym uwzględnieniem procedury "Niebieskich Kart".

Działania interwencyjne

1. Strategie pomocowe kierowane do ofiar przemocy w rodzinie

Cel: Stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie

Realizacja:

- 1) budowanie szybszego dostępu do sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie:
 - punktów konsultacyjnych dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie,
 - domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży,
 - ośrodków interwencji kryzysowej,
- 2) udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.

2. Strategie interwencyjne kierowane do sprawców przemocy w rodzinie

Cel: Zapobieganie kontaktowaniu się sprawców przemocy w rodzinie z osobami pokrzywdzonymi.

Realizacja:

- 1) izolowanie sprawców od ofiar na podstawie odrębnych przepisów;
- 2) stosowanie procedury "Niebieskich Kart".

3 Działania wspierające - Strategie terapeutyczne

Cel:

Wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.

Realizacja:

Wzmocnienie ochrony ofiar przemocy przez:

- opracowywanie i realizację programów ochrony ofiar przemocy z udziałem Policji, prokuratury, kuratorów sądowych,
- opracowywanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie.

VI. ADRESACI PROGRAMU**Program skierowany jest do:**

a) ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

- dzieci,
- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
- osób starszych,
- osób niepełnosprawnych.

b) sprawców przemocy w rodzinie,

c) świadków przemocy w rodzinie,

d) przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w sytuacji przemocy,

e) społeczności lokalnej.

VII. OCZEKIWANE EFEKTY PROGRAMU

- zmiana postaw społeczeństwa wobec przemocy,
- wzrost liczby osób profesjonalnie pomagających ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie,
- spadek liczby przypadków przemocy w rodzinie.

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

1. Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
2. Komisariat Policji,
3. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
4. Oświata,
5. Służba Zdrowia.

Np. poprzez:

a) interwencje policji, zakładanie „Niebieskich Kart”,

b) wizyty dzielnicowych,

c) prowadzenie dochodzeń przez policję pod nadzorem prokuratury,

d) prowadzenie spraw karnych przez sąd,

e) nadzór kuratorów sądowych,

f) praca socjalna prowadzona przez pracowników socjalnych, asystentów rodzin,

g) udzielanie konsultacji psychologicznych,

h) leczenie farmakologiczne (np. psychiatryczne),

i) kierowanie do placówek leczenia odwykowego i terapia odwykowa,

j) długoterminowa terapia nastawiona na pomoc w rozwiązaniu problemów będących przyczyną stosowania przemocy.

Partnerzy programu:

1. Urząd Miejski w Pyzdrach,
2. Policja,
3. Kuratorzy zawodowi,
4. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
5. Świetlica środowiskowa.

IX. ZAŁOŻENIA I ZADANIA SYSTEMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie:

- a) zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
- b) za przemoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy,
- c) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
- d) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia przemocy domowej,
- e) zrozumienie reakcji ofiary,
- f) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

2. Zadania gminy

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2015r poz. 1390), do zadań własnych gminy w tym zakresie należy w szczególności:

1. Tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
3. Opracowanie i realizacja programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
4. Zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
5. Tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

X. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2016 – 2025 są środki własne Gminy i Miasta Pyzdry w tym wpływy pochodzące z tytułu wydawanych zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

XI. MONITORING, EWALUACJA, SPRAWOZDAWCZOŚĆ PROGRAMU.

Programem zarządzać będzie Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, powołany przez Burmistrza Pyzdr.